

De verrijkende kijk van Manu Ruys op Congo over de periode 1958-2000. (Lore Bertrem)

[home](#) [lijst
scripties](#) [inhoud](#) [vorige](#) [volgende](#)

Bronnen

De bronnen worden per categorie in chronologische volgorde weergegeven.

1. Boeken:

- RUYS (Manu), Vijfentwintig jaar Kongo-Zaire, Brussel, Uitgeverij Grammens, 1985, 88 blz.
- RUYS (Manu), Het Afrikaanse trauma, Gesprek met Manu Ruys in: Manu RUYS, Waarnemer in de stroomversnelling, Tielt, Uitgeverij Lannoo, 1989, blz. 93-100, blz. 161-176.
- RUYS (Manu), Het Zaireschandaal, Hypocriete ontwikkelings samenwerking in: Manu RUYS, Achter de maskerade. Over macht, schijnmacht en onmacht, Kapellen, Uitgeverij Pelckmans, zesde druk, 1996, blz. 109-130, blz. 137-145.
- RUYS (Manu), Congo: tabula rasa in: Manu RUYS, Over de drempel van de angst, Kapellen, Uitgeverij Pelckmans, tweede druk, 1998, blz. 99-104.
- RUYS (Manu), Zeven Woorden in: Manu RUYS, Een levensverhaal, Tielt, Uitgeverij Lannoo, 1999, blz. 95-129.
- RUYS (Manu), Waarom Lumumba moest sterven, Kapellen, Uitgeverij Pelckmans, 2000, 136 blz.

2. Tijdschriftartikels:

- RUYS (Manu), Op het puin van een illusie. Een nieuwe Afrikaanse taak in: De Maand, II, 1959, 2, blz. 79-83.
- RUYS (Manu), Het politiek ontwaken van Belgisch-Kongo in: Middenstandsgids, XII, 1960, 1-2, blz. 49-56.
- RUYS (Manu), Tussen twee fazen in: De Maand, III, 1960, 1, blz. 9-11.
- RUYS (M.G.), De Ronde – Tafelconferentie in: Kultuurleven, 1960, blz. 253-262.
- RUYS (Manu), Wij begrepen de Bantoe niet in: Jeugd en Cultuur, 1960-61, 2, blz. 54-57.
- RUYS (Manu), Zaire op weg naar authenticiteit in: Internationale Spectator, XXVII, 1973, 17, blz. 605-611.
- RUYS (Manu), A long and winding road to an uncertain recovery in: Internationale Spectator, XLIII, 1989, 11, blz. 680-684.

- **HEIRMAN (Mark), Definitief afscheid van Zaïre? Verleden en toekomst van de Belgisch-Zaïrese betrekkingen. Manu Ruys en Jef Van Bilsen in gesprek met Mark Heirman in: *Kultuurleven*, 1992, blz. 6-17.**
- **RUYS (Manu), Het fiasco van het mobutisme in: *Internationale Spectator*, XLVI, 1992, 12, blz. 725-730.**
- **RUYS (Manu), De Belgisch-Zaïrese relatie. Een terugblik en een verkenning in: *Over de grenzen*, 1995, blz. 273-283.**

3. Krantenartikels:

Al deze krantenartikels zijn door Manu Ruys geschreven, waardoor ik het niet nodig acht zijn naam bij de verwijzingen naar de artikels op te nemen. De vermelde datum is deze van het verschijnen in de krant. De datum tussen de ronde haakjes verwijst naar de dag waarop Manu Ruys zijn verslag of artikel te Congo schreef. Tot slot kan nog gemeld worden dat de verschillende groottes van lettertypes en het onderscheid tussen in het vet gedrukte woorden en normaal gedrukte woorden, in één en dezelfde titel hier niet als dusdanig weergegeven of vermeld worden.

- "Wolken over Leo", DS, 21.10.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (I). Vrije vaart voor het zwarte schip? De angst van de blanke loods", DS, 6.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (II). Ontvoogding zonder avonturen. Blank beleid nog vele jaren onmisbaar", DS, 7.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (III). Dertien miljoen zwarten interesseren voor de opbouw van hun land. Maar eerst de economische privileges uitroeien", DS, 8.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (IV). Deuren toe voor blanke mislukkelingen. Kasteprivileges overleven zichzelf", DS, 11.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (V). Het drama van het laatste salaris. Te Leo lijdt een neger op vier onder werkloosheid", DS, 12.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (VI). Op audiëntie bij de koning der Bakoeba-stammen. Duizendjarige dynastie waakt over de tradities van het verleden", DS, 13.11.1958.
- "Van Kongo naar Kongostaat (VII). Wij zijn geen rassisten. Huidskleur of sociale barrière?", DS, 14.11.1958.
- "De waarschuwing. Niet langer talmen met de nieuwe politiek", DS, 7.1.1959.
- "Na het bloedig weekeinde van Leo. Kongo eist onafhankelijkheid nu. Zullen regering en parlement het juiste antwoord geven?", DS, 12.1.1959. (Leopoldstad 10.1.1959)

- "Wat zal Leopoldstad zeggen?", DS, 14.1.1959.
- "Verlammend zwijgen. Op zoek naar een publieke opinie in Kongo", DS, 15.1.1959.
- "Na de verklaring van 13 januari. Schijnbare rust te Leopoldstad. Nationalisten verbergen hun ontgoocheling en wantrouwen niet", DS, 20.1.1959. (Leopoldstad 17.1.1959)
- "Intellectuelen zien vooruit. Heeft Kongo een regering nodig? Kritiek op hoge administratie", DS, 21.1.1959. (Leopoldstad 18.1.1959)
- "'Kongo zal een heel rijk land zijn' Waarom is Leo een kruitvat? Ook zwarten kunnen dromen", DS, 22.1.1959. (Leopoldstad 19.1.1959)
- "Geen woorden meer. Van Hemelrijck drijft door. Minister van Kongo voortaan jaarlijks vier maanden in Leopoldstad?", DS, 24-25.1.1959. (Leopoldstad 20.1.1959)
- "Geheim komitee. Rendez-vous met de illegalen. De Abakoversie van de onlusten", DS, 26.1.1959.
- "Te haastig. Blank Katanga wacht af. Geen sympathie voor aansluiting bij Latijns Afrika", DS, 27.1.1959. (Elisabethstad. 24.1.1959)
- "Geen verantwoordelijkheid. De monoloog van de oude colon. Nieuwe Kongo heeft elite-kader nodig", DS, 28.1.1959. (Elisabethstad)
- "Geen toerisme. Roep naar onafhankelijkheid hoorbaar tot in de Stanley Falls. Wagenia-klachten en blanke repliek", DS, 30.1.1959. (Stanleystad)
- "Geduld en takt. Nieuwe Kongolese politiek vereist loyale uitvoerders. De beslissende test voor de blanke toekomst in Afrika", DS, 31.1.1959.
- "Waarom de regeringsverklaring voor Kongo niet aanvullen? Financiële noden vergen politieke oplossingen", DS, 21.8.1959.
- "Laat Kongo beslissen over zijn onafhankelijkheid. Leemten van de regeringsverklaring moeten worden aangevuld", DS, 25.8.1959.
- "Regeringsverklaring voor Kongo aanvullen en uitvoeren. Minister Van Hemelrijck is de sabotage beu", DS, 1.9.1959.
- "Een gelukkige benoeming. Maar de vragen blijven gesteld", DS, 5-6.9.1959.
- "De verklaring van 13 januari werd aangevuld. Zal het vertrouwen weerkeren?", DS, 7.9.1959.
- "Eenzijdig relaas over het ontslag van minister Van Hemelrijck", DS, 9.9.1959.
- "Het schandaal der Kongolese mandaten. De mislukking van minister Van Hemelrijck", DS, 19.9.1959.
- "Na de weigering van de Abako. De minister heeft het woord", DS, 26.10.1959.
- "Steeds meer doden. Waarom geen ontmoeting voor de verkiezingen?", DS, 2.11.1959.
- "Voor meer klaarheid. Kongo voor het parlement", DS, 3.11.1959.
- "Een wijze beslissing. De minister aanvaardt de dialoog vóór de verkiezingen", DS, 4.11.1959.
- "Een nationaal Kongo-beleid. Geen fundamenteel verschil tussen regering en

oppositie", DS, 5.11.1959.

- "Kongo Fara Da Se. Zwarte gemeenschap wordt zelfbewust. Maar Leo blijft een kruitvat", DS, 12.12.1959. (Leopoldstad)
- "Spannende dagen voor Leo. Kongolese partijen streven naar eensgezind optreden. Gematigde nationalisten reiken Abako verzoenende hand", DS, 14.12.1959. (Leopoldstad)
- "Woorden van een staatsman. Kongolese centropartij giet geen olie op het vuur. Scherpe aandacht voor economische misbruiken van koloniaal stelsel", DS, 15.12.1959. (Leopoldstad)
- "Ondanks tropische regen. Kasa-voeboe door uitgelaten Bakongo als een koning verwelkomd". (16.12.1959)
- "In de Abako-vesting. Bakongo koesteren angst en wantrouwen. Geen banden meer met België", DS, 16.12.1959. (Leopoldstad)
- "Belofte ingelost. Opgewonden Stanley stad begroet koning Boudewijn. Tijding sloeg in als de bliksem", DS, 18.12.1959. (telefonisch)
- "'Leve Loemoemba, leve Boudewijn'. Relletjes in Stanley stad. Scepticisme over resultaat van de reis", DS, 19-20.12.1959. (Leopoldstad 18.12.1959, telefonisch)
- "Orde wordt gehandhaaft. Geladen oordeelsdag in de Kongolese hoofdstad. Blijven de Bakongo thuis of komen zij op straat?", DS, 19-20.12.1959. (Leopoldstad)
- "Leo wacht op 20 december. Opstand of geweldloos verzet? Antikommunistisch Brazza'ville vermaant revolutionaire Abakisten", DS, 19-20.12.1959. (Leopoldstad 17.12.1959)
- "Eerste stap naar onafhankelijkheid. Kalme verkiezingsdag in Kongo. In Leopoldstad bleef de meerderheid thuis", DS, 21.12.1959.
- "In Stanley stad is het oerwoud niet dood. Poedelnaakt in het stemhokje", DS, 22.12.1959.
- "Abako verdeeld over tactiek. Slechts 33 t.h. van kiezerskorps stemde te Leopoldstad. Kanza voor burgerlijke ongehoorzaamheid", 22.12.1959. (Leopoldstad 21.12.1959)
- "Een koninklijk ambassadeur. Boudewijn ontmoet opnieuw het Kongolese volk. Goede betrekkingen van menselijk naar politiek vlak", DS, 22.12.1959. (Leopoldstad)
- "Ghandi inspireert Abako. Eenzame kiezers in een woestijn. Grote ernst in het stemlokaal", DS, 23.12.1959.
- "Ontmoeting vol gevaren. Bantoestammen stromen samen te Leo. Onafhankelijkheid: Vage hoop op beter leven", DS, 23.12.1959.
- "Drie Ronde Tafel Konferenties? Federalistisch kongres van Kisantoe maakt taktisch plan op. Kartel staat wantrouwig tegenover koninklijk bezoek", DS, 25.12.1959. (Kisantoe 24.12.1959, telegrafisch)
- "Kasa-voeboe predikt gematigdheid. Federalistisch kartelkongres in

Jezuïetenmissie van Kisantoe. Extreme Kanza-klan bleef in minderheid", '59. (Kisantoe)

- **"Kerstmis onder het zuiderkruis. Vrede in Kongo aan blank en zwart", DS, 26.12.1959. (Leopoldstad, 24.12.1959)**
- **"Grote massa bleef in inlandse wijken. De legende van Bwana Kitoko is dood. Zwart Leopoldstad onthaalt de koning op geroep 'onmiddellijke onafhankelijkheid'", DS, 29.12.1959. (telegrafisch)**
- **"Opportunisme en obskurantisme in Kongo. Moeten wij de sekten erkennen? Spanningen tussen Kerk, Staat en Volk", DS, s.d.**
- **"Reveillon con sordino. Leo leeft sober en spaarzaam. Hardwerkende koloniale bezorgd om de toekomst", DS, 2.1.1960. (Leopoldstad)**
- **"Waarom koestert de zwarte een anti-Vlaams complex? 'Flamand' is een scheldwoord", DS, 2.1.1960. (Leopoldstad)**
- **"Geen westerse democratie voor Kongo. De laattijdige waarschuwing van minister Scheyven", DS, 11-12.6.1960.**
- **"Bakongoregering gevormd. Eerste stap naar soevereine Kongorepubliek?", DS, 13.6.1960.**
- **"Naar nieuwe Kongolese structuur?", DS, 13.6.1960. (Leopoldstad 12.6.1960, telefonisch)**
- **"Onzeker Leo. Politieke puzzel leidt naar etnisch mozaïek. Zwarte overmoed en blanke gelatenheid", DS, 15.6.1960. (Leopoldstad 14.6.1960)**
- **"De Kongolese partijen. Bij de eerste parlementaire zitting. Duurzame kabinetskoalitie voornaamste zorg", DS, 17.6.1960. (Leopoldstad 16.6.1960)**
- **"Achter de schermen van de grote politiek. Publieke immoraliteit nestelt zich in Leo. Parlementair rendez-vous in verdachte herbergen", DS, 18.6.1960. (leopoldstad 16.6.1960)**
- **"Parlementaire start. Kongolese kamerleden in een koloniaal paleis. Kommunistische intriges tegen Belgische raadgevers?", DS, 20.6.1960.**
- **"Keerzijde van de Dipenda. Het drama van de blanke uittocht. Oude Bantoe-zeden leven weer op", DS, 21.6.1960. (Leopoldstad 20.6.1960)**
- **"Ondanks vleiende statistieken. Geen voldoende kandidaten voor Kongolese kaders. Jongeren kijken uit naar hulp uit socialistische landen", DS, 22.6.1960.**
- **"Na de eerste week. Tamtams en Uhuru-gehuil in Kongolese parlement. Anti-Belgisme zit er diep in", DS, 24.6.1960. (Leopoldstad 22.6.1960)**
- **"Bezinning in de feestroes. Tucht en arbeid verzwakken onder Kongolese bevolking. Zal regering roer kunnen omgooien?", DS, 28.6.1960. (Leopoldstad 27.6.1960)**
- **"Tussen verleden en toekomst. Kongo vrij", DS, 30.6.1960. (Leopoldstad 29.6.1960)**
- **"Wolkenkrabber van kaas. Koloniale administratie versterkt nog haar posities. Financiële en anti-Vlaams intriges rond een zwakke regering", DS, 1.7.1960.**

- **"Tamme feestviering. Kongolees overheidsgezag verzwakt door anti-blank ressentiment van Loemoemba. Rechtse reactie krijgt gestalte", DS, 2.7.1960. (Leopoldstad 2.7.1960)**
- **"Rust in Leopoldstad. Stilte vóór politiek storm? Meningsverschillen tussen Loemoemba en Kasa Voeboe", DS, 2-3.7.1960. (Leopoldstad 1.7.1960, telefonisch)**
- **"Honderdgewonden bij ernstige incidenten te Leopoldstad. Belgische journalisten door weermacht met bajonetten achtervolgd. Blanke getuigen ongewenst bij afrekening onder rassen", DS, 4.7.1960.**
- **"Zuiveringsoperatie. Kleine zwarte man verstrikt in angst en haat. Gezond verstand sterker dan tribale en politieke tegenstellingen?", DS, 7.7.1960.**
- **"Afscheid van de Kongo-republiek", DS, 9-0.7.1960.**
- **"Nationale eendracht. Interventie van de para's redde Loemoemba. Kongolese publieke opinie gelooft vast in 'Belgisch complot'", DS, 4.8.1960.**
- **"Federale idee niet dood. Bestuurlijke chaos verhinderde opkomst van autonome regeringen", DS, 5.8.1960.**
- **"Elite en massa verder uiteen. Waarom is Loemoemba antifederalist? Economische plannen hoofdfactor", DS, 5.8.1960. (Leopoldstad 4.8.1960)**
- **"Weinig geld maar veel tijd. Bantoe-filosofie en UNO-ontgoocheling", DS, 9.8.1960.**
- **"Tussen vakbond en klan. Kongolese administratie verlamd door dolle benoemingen. Belgisch bestuurskader niet gemakkelijk vervangbaar", DS, 8.8.1960.**
- **"Kommunisme of nationalisme. De geloofsbelijdenis van een Kongolees marxist", DS, 10.8.1960.**
- **"Tegen België en de Kerk. Demagogie van Loemoemba in teken van Pan-Afrika", DS, 12.8.1960.**
- **"Beter een korte pijn. Geen droomkastelen bouwen op een gemeenschapsidee", DS, 16.8.1960. (Leopoldstad)**
- **"Is Katanga en Belgische zaak? Waarom de regering geen partij kiest", DS, 17.8.1960. (Elizabethstad)**
- **"In E'stad heersen orde en tucht. De positie van Tsjombe is niet zo stevig", DS, 18.8.1960.**
- **"Kivoe denkt aan de toekomst. Planters-elite houdt vol. Plaatselijke Kongolese administratie bereid tot samenwerking", DS, 23.8.1960.**
- **"Gaat het goed? Nieuw en oud in Leo", DS, 29.6.1961. (Leopoldstad 26.6.1961)**
- **"Feesten om te vergeten. In Kongo duurt strijd om de macht voort", DS, 30.6.1961. (Leopoldstad)**
- **"Zorgen van de kleine man. Onrust zonder revolutie. Tribalisme verhindert klassesolidariteit", DS, 2.7.1961. (Leopoldstad, juni)**
- **"Skepsis rondom Lovanium. Brengt het parlement Kongo de redding? Politieke leiders beogen alleen alkaars ondergang", DS, 3.7.1961. (Leopoldstad**

1.7.1961)

- **"'Balkanizeerders' zeggen: Kongolese eenheid is een myte. Wederopbouw alleen mogelijk vanuit sterke deelstaten", DS. (Leopoldstad 2.7.1961).**
- **"Kongo-nootjes geraapt door onze redakteur", DS, 6.7.1961. (Leopoldstad, juli)**
- **"Kasa's troon wankelt. Beneden-Kongo overwon zijn crisis. Bakongo denken nog aan afscheuring", DS, 8.7.1961. (Leopoldstad, juli)**
- **"Verleden is taboe maar... Leo bleef een koloniale stad. Alleen blanke fauna veranderde van uitzicht", DS, 10.7.1961. (Leopoldstad 8.7.1961)**
- **"De twee Kasai's. Neokolonialisme en kollaboratie", DS, 11.7.1961. (Leopoldstad 9.7.1961)**
- **"Opinies van een Kongolese elite. Het Loemoembisme leeft nog in vele harten en hoofden. In Kongo kan men alleen nog maar vragen stellen", DS, 12.7.1961. (Leopoldstad, juli)**
- **"Leo zit in de puree. Over Kongolese rovers en politie", DS, 13.7.1961. (Leopoldstad, juli)**
- **"De eerste behoefte. Een 'civil service' voor Kongo", DS, 14.7.1960. (Leopoldstad, juli)**
- **"Adoela: sterke vrienden en korrupte vijanden. Maar het volk denkt (nog) niet Kongolees", DS, 7.2.1963.**
- **"Twintig provincies... Balkanisering: de nachtmerrie was een droom. Provinciale autonomie lost tribale conflicten niet op", DS, 8.2.1963.**
- **"Gesprek met Adoela's raadsman Ngoevoeloe. Wil Kongo de diktatuur van een volmachten-regering? Terug Belgen in de leidende functies", DS, 12.2.1963.**
- **"'Dienst-Van Bilsen' heeft geen konventie en ook geen statuut. De Belgische hulpverlening is een zwak dilettantisme", DS, 13.2.1963.**
- **"Kongo's fiktieve democratie kreeg genadeslag. Leopoldstad ademt in het gewone ritme", DS, 30.11.1965. (Leopoldstad 29.11.1965)**
- **"Kasavoeboe's paniek werd door 'linksen' misbruikt. Moboetoe klopt in Brussel aan voor vijf jaar ruime hulp. Staatsgreep tegen 'anti-westerse diktatuur'", DS, 1.12.1965. (Leopoldstad)**
- **"Sociale opstand kan ieder ogenblik losbarsten. Kongo mag geen Belgisch jachtterrein blijven. Internationaal bijstandsplan voor derde wereld moet bilaterale hulp vervangen", DS, 2.12.1965. (Leopoldstad)**
- **"Triomftocht van een diktator. Leo danst voor gen. Moboetoe", DS, 3.12.1965. (Leopoldstad 2.12.1965)**
- **"Ook de miserie bleef. Kongolese ziel veranderde niet", DS, 6.12.1965. (Leopoldstad 5.12.1965)**
- **"Swahili-blok (met Tsjombe) blijft onzeker. Kongolese diktatuur made in USA?", DS, 7.12.1966. (Leopoldstad, december)**
- **"Kinsjasa: buitenlandse huurlingen; Washington: mouterij. Noodtoestand in Kongo na militaire aktie in Katanga", DS, 6.7.1967. (Kinsjasa, Kisangani, 5.7.1967)**

- "Moboetoe's uitdaging aan pers 'kom zelf kijken naar de schuldigen' draait uit op fiasko voor Kongo. Warnet van leugens en geweldplegingen", DS, 6.7.1967.
- "Katanga rebelleert tegen Kongolese voogdij. Koperprovincie op de rand van de ineenstorting", DS, 7.7.1967.
- "Luxueuze diktatuur van Moboetoe brengt geen orde in de chaos. Kongo blijft ziek", DS, 8-9.7.1967.
- "Fiasko", DS, 10.7.1967.
- "Kongo. Uur der waarheid en bittere verschrikking", Zondagmorgen, 14-20.7.1967.
- "Eerste Kongolese staatsiebezoek aan België. Moboetoe: de generaal die de chaos overwon", DS, 3.11.1969.
- "Wachten op Bwana Kitoko. Kongo wordt weer geregeerd. Sterk gezag is geen fictie", DS, 6.1.1970. (Kinsjasa)
- "Wachten op Bwana Kitoko. Economisch herstel van Kongo lenigt armoede van bevolking nog niet. Hoge koperprijzen maar geringe koopkracht", DS, 7.1.1970. (Kinsjasa)
- "Wachten op Bwana Kitoko. Kongoreis van koning Boudewijn krijgt grote politieke betekenis. Officiële aanmoediging voor investeerders", DS, 8.1.1970. (Kinsjasa)
- "Werd konflikt tussen de Zairese chefs beslecht?", DS, 18.5.1972.
- "Van Kongo naar Zaire (1). Zwarte wereld wil authentiek leven", DS, 29.5.1972.
- "Van Kongo naar Zaire (2). Moboetoe-regime wordt nog strakker", DS, 30.5.1972.
- "Van Kongo naar Zaire (3). Economische polsslag in verzwakte provincie", DS, 31.5.1972.
- "Van Kongo naar Zaire (4). Zal Moboetoe standhouden?", DS, 1.6.1972.
- "Van Elslande handhaafde positief klimaat in Zaire", DS, 25.10.1973.
- "Zaire moet centraal staan in Belgische hulpverlening", DS, 26.10.1973.
- "Naar dooi tussen België en Zaire?", DS, 26.6.1974.
- "Ondanks opzegging vriendschapsverdrag. Mobutu wil gesprek voorbereiden over samenwerking met België", DS, 26.6.1974.
- "De bijstand aan Zaire moet zakelijk en doelmatig worden", DS, 27.6.1974.
- "Welke ambassadeurs voor Zaire?", DS, 29.10.1974.
- "Stuurt socialistisch maneuver dialoog met Zaire in de war?", DS, 2.11.1974.
- "Leburton bood hulp in kwestie-Angola", DS, 6.11.1974.
- "Voorlopige epiloog", DS, 8.11.1974.
- "Mobutu wil kulturele revolutie doorduwen", DS, 15.1.1975.
- "Waarom naar Zaire?", DS, 23.9.1975.
- "Zaire wacht met spanning op Tindemans", DS, 25.9.1975. (Kinshasa)
- "Interview op vooravond van Tindemans'komst. Mobutu: Zaire vraagt geen geld, wel samenwerking", DS, 26.9.1975. (Kinshasa)
- "Akkoord in Kinshasa. Gesprek Tindemans-Mobutu succes", DS, 29.9.1975.

(Kinshasa)

- "Tindemans tevreden over Zaïre-gesprek. Tweemaal per jaar overleg tussen Brussel en Kinshasa", DS, 30.9.1975.
- "Zaïre ontwikkelen is mensen helpen", DS, s.d.
- "Zaïre viert tien jaar Mobutu met militair machtsvertoon", DS, 24.11.1975.

(Kinsjasa)

- "Strengere controle op uitgaven en decentralisering. President Mobutu stuurt bij", DS, 26.11.1975. (Kinshasa)
- "Zaïre wil vertrouwen wekken", DS, 29.11.1975. (Kinshasa)
- "Zaïre: breekpunt of keerpunt?", DS, 16.8.1977.
- "Mobutu ziet België als spil van reddingsoperatie. Blanke deskundigen aan top van sleutelsektoren", DS, 16.8.1977. (Kinshasa)
- "Zaïre: breekpunt of keerpunt? (2). Op het bot van de armoede. Een wereld van kinderen op weg naar de hel", DS, 17.8.1977. (Kinshasa)
- "Zaïre: breekpunt of keerpunt (3). Binnenland is terreur en rebellie nog niet vergeten. Kadans blijft verbroken", DS, 18.8.1977. (Buta)
- "Zaïre: breekpunt of keerpunt (4). Kivu droomt van vroeger en van modern toerisme. Maar vervoer zit in de knel", DS, 19.8.1977. (Bukavu)
- "Zaïre: breekpunt of keerpunt (5). Mobutu moet kiezen tussen verder verval en radikale schoonmaak. Ondoelmatige blanke inzet heeft geen zin", DS, 20-21.8.1977.
- "Zaïrese malaise over Belgische houding", DS, 25.11.1977. (Kinshasa)
- "Spectaculaire hervormingen in Zaïre. Mobutu kondigt open liberaal beleid aan", DS, 26.11.1977. (Kinshasa)
- "Zaïrese bal ligt in Belgisch kamp", DS, 29.11.1977.
- "Geen Vlamingen in Afrika-topbeleid", DS, 1.12.1977.
- "Een vakantie aan de evenaar?", DS, 23.1.1978.
- "Outers neemt poolshoogte. Zaïre hoopt beklemd op Belgische hulp", DS, 29.9.1978. (Kinshasa)
- "Herkansing voor Zaïre (1). In de vrede van zijn geboortestreek. Mobutu wacht op een mirakel", DS, 29.9.1978. (Gbadolite)
- "Herkansing voor Zaïre (2). Westen wil Mobutu-regime voorwaardelijk handhaven", DS, 30.9.1978. (Kinshasa)
- "Herkansing voor Zaïre (3). De terugkeer van de blanke chef", DS, 3.10.1978. (Kinshasa)
- "Herkansing voor Zaïre (4). Hulp moet economischer worden", DS, 4.10.1978. (Kinshasa)
- "Onzeker Zaïre (1). De angst van Kolwezi", DS, 25.7.1979. (Lubumbashi)
- "Onzeker Zaïre (2). De droom van Gbadolite", DS, 26.7.1979. (Gbadolite)
- "Onzeker Zaïre (3). De afgrond van Kinshasa", DS, 27.7.1979. (Kinshasa)
- "Onzeker Zaïre (4). De terugkeer van de blanke", DS, 28-29.7.1979. (Kinshasa)
- "Mobutu versterkt persoonlijke macht", DS, 5.2.1980. (Kinshasa)

- "Geen klaarheid over incidenten Mbuji-Mayi. Waarom vaart Mobutu tegen de stroom op?", DS, 8.2.1980. (Mbuji-Mayi)
- "Voor de onontwijkbare keuze: Zaïre optillen of loslaten", DS, 9.2.1980. (Kinshasa)
- "Ook de munt blijft ziek in Zaïre", DS, 27.2.1980.
- "Een negatieve balans. Twintig jaar Zaïre", DS, 30.6.1980.
- "Martens en het Zaïre-dossier", DS, 25.2.1981.
- "Martens op vooravond van vertrek: 'Bezoek aan Zaïre een van mijn belangrijkste opdrachten'", DS, 26.2.1981.
- "Martens wacht moeilijk gesprek met Mobutu", DS, 3.3.1981. (Lubumbashi)
- "Na de Zaïrereis van premier Martens. Opgepast voor verliefde blik", DS, 7.3.1981.
- "De nieuwe Zaïrese weg", DS, 10.3.1981.
- "Zaïre helpen is vooral werken op het terrein", DS, 11.3.1981.
- "Wat zegt de partner?", DS, 16.3.1981.
- "Zaïrese oppositie", DS, 21.3.1981.
- "De gok van Nguza", DS, 27.6.1981.
- "De roep om verandering wordt in Zaïre steeds luider", DS, 28.7.1981.
- "Schaduwen en lichtpunten in de koöperatie met Zaïre", DS, 29.7.1981.
- "Profiel van een goed minister", DS, 30.7.1981.
- "Zondag is het precies 25 jaar geleden dat Kongo onafhankelijk werd. De dag dat de koloniale voorhang scheurde", DS, 28.6.1985.
- "Nieuwe hoop?", DS, 29-30.6.1985.
- "Zoals het hoort", DS, 4.7.1985.
- "Mobutu voor nieuwe uitdaging. Evolueert Zaïre naar meer openheid?", DS, 6.7.1985.
- "Keuvelen in de stormwind", DS, 2.4.1986.
- "Wordt Zaïrese relatie toch nog gered?", DS, 19-20.5.1986.
- "Ontspannen Tindemans in vriendelijk Kinshasa", DS, 21.4.1986. (Kinshasa)
- "Tindemans: in België houdt men van Zaïre", DS, 22.4.1986. (Kinshasa)
- "Tindemans bij Mobutu", DS, 24.4.1986. (Kinshasa)
- "Sabena-incident bijgelegd. Zaïre wil Belgische aktie tegen beledingen van Mobutu", DS, 25.4.1986. (Kinshasa)
- "Leren leven met het nieuwe Zaïre", DS, 26.4.1986.

Bibliografie

1. Boeken:

- ANBEECK (T.), De uitdaging van het Andere. Naar aanleiding van de Kongo-literatuur in: Eep FRANCKEN en Peter VAN ZONNEVELD (red.), Van Oost

- tot West. Koloniale en post-koloniale literatuur in het Nederlands, Leiden, Rijksuniversiteit Leiden, 1995, blz. 78-85.**
- **BLOMMAERT (Jan) en VERSCHUEREN (Jef), Antiracisme, Antwerpen, Baarn, Uitgeverij Hadewijch, 1994, 157 blz.**
  - **BLOMMAERT (Jan) and VERSCHUEREN (Jef), Debating diversity. Analysing the discourse of tolerance, London, Routledge, 1998, 233 blz.**
  - **BLOMMAERT (Jan) and VERSCHUEREN (Jef), Het Belgische migrantendebat. De pragmatiek van de abnormalisering, Antwerpen, International Pragmatics Association v.z.w., 1992, 250 blz.**
  - **BLOMMAERT (Jan), Met Kabila van Zaïre naar Congo in: Herman ASSELBERGHS en Dieter LESAGE, Het museum van de natie: van kolonialisme tot globalisering, s.l., s.n., 1999, s.p.**
  - **BLOMMAERT (Jan), Ik stel vast. Politiek taalgebruik, politieke vernieuwing en verrechtsing, Berchem, drukkerij EPO, 2001, 187 blz.**
  - **BRAECKMAN (Colette), De dinosaurus. Het Zaïre van Mobutu, Berchem, Uitgeverij EPO, 1992, 341 blz.**
  - **BOUVEROUX (Jos), Koning Boudewijn. Macht en invloed van de monarchie in België, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 1993, 48 blz.**
  - **CORBEY (Raymond), Wildheid en beschaving. De Europese verbeelding van Afrika, Boarn, Ambo, 1989, 182 blz.**
  - **DE BENS (Els), De Pers in België. Het verhaal van de Belgische dagbladpers. Gisteren, vandaag en morgen, Tielt, Lannoo, 2001, 455 blz.**
  - **DE VILLERS (Gauthier), à propos d'un recueil de témoignages zaïrois sur la période coloniale. in: TSHONDA OMASOMBO (Jean) (sous la direction de), Le Zaïre à l'épreuve de l'histoire immédiate. Hommage à Benoît Verhaegen, Paris, Editions Karthala, 1993, blz. 187-202.**
  - **DE WITTE (Ludo), De moord op Lumumba, Leuven, uitgeverij van Halewyck, 1999, 430 blz.**
  - **DOOM (Ruddy), Kijken in de mist: verrechtsing en verleugening in: Els DESLE en Albert MARTENS (red.), Gezichten van hedendaags racisme, Brussel, VUBPRESS, 1992, blz. 39-68.**
  - **DURNEZ (Gaston), Van kolonie naar Kongostaat. De journalistieke opgang van Manu Ruys in: De Standaard. Het levensverhaal van een Vlaamse krant, van 1948 tot de VUM, Tielt, Uitgeverij Lannoo nv, 1993, blz. 241-250.**
  - **ELIAS (Norbert), Het civilisatieproces. Sociogenetische en psychogenetische onderzoeken, Amsterdam, Boom, 2001, 848 blz.**
  - **ESSED (Philomena), Cultuurverschil, racisme en het Nederlandse tolerantievertoog in: Els DESLE en Albert MARTENS (red.), Gezichten van hedendaags racisme, Brussel, VUBPRESS, 1992, blz. 125-136.**
  - **ETAMBALA (Zana Aziza), Congo '55-'65. Van koning Boudewijn tot president Mobutu, Tielt, Uitgeverij Lannoo nv, 1999, 319blz.**
  - **EYSKENS (Gaston), De dekolonisatie van Belgisch Kongo in: Gaston EYSKENS, Gaston Eyskens: de memoires, Tielt, Uitgeverij Lannoo nv, 1993, blz. 515-591.**

- GINZBURG (Carlo), De kaas en de wormen . Het wereldbeeld van een zestiende-eeuwse molenaar, s.l., Uitgeverij Bert Bakker, 1982, 277 blz.
- GINZBURG (Carlo), De rechter en de historicus: kanttekeningen bij het proces Sofri, Amsterdam, Bert Bakker, 1992, 171 blz.
- JACQUES (Gérard), In het hart van Afrika. De saga van de Lualala, Tielt, Uitgeverij Lannoo, 1996, 262 blz.
- JONGENEEL (Els) (red.), Over de autobiografie, Utrecht, HES Uitgevers, 1989, 231 blz.
- LORENZ (Chris), Objectiviteit, Subjectiviteit en de rol van waarden in: Chris LORENZ, De constructie van het verleden. Een inleiding in de theorie van de geschiedenis, Amsterdam-Meppel, 1998, blz. 250-256.
- NZIEM (Isidore Ndaywel è), Histoire du Zaïre. De l'héritage ancien à l'âge contemporain, Louvain-la-Neuve, Duculot, 1997, 918 blz.
- NEDERVEEN PIETERSE (Jan), Wit over Zwart. Beelden van Afrika en zwarten in de westerse populaire cultuur, Amsterdam, Den Haag, Koninklijk Instituut voor de Tropen, Norib, 1990, 257 blz.
- OMASOMBO (Jean Tshonda) et VERHAEGEN (Benoît), Patrice Lumumba. Jeunesse et Apprentissage Politique. 1925-1956, Tervuren, Parijs, Institut Africain-CEDAF, Afrika Instituut-ASDOC, 1998, 265 blz.
- PINXTEN (Rik), Culturen sterven langzaam. Over interculturele communicatie, Antwerpen, Uitgeverij Houtekiet, 1999, 143 blz.
- PREVENIER (Walter), Memoires: Een betrouwbare vorm van egodocument? Inleiding tot de Herinneringen uit kinderjaren en jeugd van Hans Van Werveke in: Hans VAN WERVEKE, Herinneringen uit kinderjaren en jeugd, Gent, Liberaal Archief, 2000, blz. 5-27.
- RUYS (Manu), Vlaamse identiteit en staatsvorm in: Ludo ABICHT, Louis BAECK, Raoul BAUER, e.a., Hoe Vlaams zijn de Vlamingen? Over identiteit, Leuven, Davidsfonds, 2000, blz. 107-111.
- SAÏD (Edward), Orientalism, Harmondsworth, Penguin Books, 1995, 396 blz.
- STENGERS (J.), Belgian Historiography Since 1945 in: P.C. EMMER and H.L. WESSELING (eds.), Reappraisals in Overseas History, Leiden University Press, 1979, blz. 162-181.
- STENGERS (Jean), Congo. Mythes et réaltés. 100 ans d'histoire, Gembloux, Editions DUCULOT, 1989, 283 blz.
- STENGERS (Jean), De koningen der Belgen. Macht en invloed. Van 1831 tot nu, Leuven, Davidsfonds, 1992, 359 blz.
- VELLUT (J.L.), Dekolonisatie van Kongo 1945-1965 in: Algemene Geschiedenis der Nederlanden, Haarlem, Fibula-Van Dishoeck, 1982, XV, blz. 401-420.
- VELLUT (Jean-Luc), Traces de l'Afrique dans l'imaginaire social en Belgique: données pour un inventaire (1885-1985) in: Zaïre 1885-1985: Cent ans de regards belges, Bruxelles, C.E.C., 1985, blz. 23-32.
- VERLINDEN (Peter), Weg uit Congo. Het drama van de kolonialen, Leuven,

Davidfonds, 2002, 223 blz.

- WOUTERS (Kris), Congo, Amsterdam, 's Gravenhage, KIT Publishers, 2001, 70 blz.

2. Licentiaat- en doctoraatverhandelingen:

- DE BAETS (Antoon), Beeldvorming over niet-westerse culturen. De invloed van het geschiedenisleerboek op de publieke opinie in Vlaanderen 1945-1984, Gent, doctoraatverhandeling, 1988-1989, 766 blz.
- FERRAND (Isabelle), Congo 1955-1960: De aanloop naar de onafhankelijkheid. Een analyse van de berichtgeving in drie Vlaamse kranten: De Standaard, Vooruit, Het Laatste Nieuws, Gent, onuitgegeven licentiaatverhandeling, 2000-2001, 170 blz.
- JUCHTMANS (Eva), Kongo na de dekolonisatie (1960-1963). Analyse van de verslaggeving in de nationale en internationale pers: De Standaard, Le Soir, Le Peuple, Le Monde, The Times en The New York Times, Gent, onuitgegeven licentiaatverhandeling, 1998-1999, 184 blz.
- KÜNZEL (Rudi), Inleiding in Rudi KÜNZEL, Middeleeuwse groeps culturen in de Nederlanden. Historisch-antropologische studies, Universiteit van Amsterdam, doctoraatverhandeling, 1996, blz. 12-31.
- NEUDT (Dany), Wij hebben een taak in Kongo. De verbeelding van Afrika bij Jef van Bilsen, Gent, onuitgegeven licentiaatverhandeling, 2001-2002, 238 blz.
- SCHROYENS (Katrien), De publieke opinie ten opzichte van de Afrikaanse landen 1945-1954, Gent, onuitgegeven licentiaatverhandeling, 1989-1990, 425 blz.
- VAN NIEUWENHUYSE (Karel), Een Standaard in Vlaanderen? Vlaams-katholieke krant op zoek naar kwaliteit en politieke invloed 1947-1976, K.U. Leuven, doctoraatverhandeling, 2001-2002, 626 blz.
- YSEWYN (Griet), Wat we van Kongo gemaakt hebben. Een onderzoek naar de verbeelding van het proto-koloniale Kongo (1875-1897) aan de hand van vijf Belgische auteurs, Gent, onuitgegeven licentiaatverhandeling, 2002-2003, 200 blz.

3. Tijdschriftenartikelen:

- BLOMMAERT (Jan) en MEEUWIS (Michael), Laurent kabila en de Banyamulenge. Over onze kennis over Centraal-Afrika in: Samenleving en Politiek, 4/2, 1997, blz. 20-27.
- BLOMMAERT (Jan), Methodologische suggesties voor taalonderzoek in de studie van mentaliteiten in: Tijdschrift voor sociale wetenschappen, XXXVII, 3, 1992, blz. 283-291.

- **BLOMMAERT (Jan), BULCAEN (Chris) en MEEUWIS (Michael), Politiek en Crisis in (onze kijk op) Kongo en Rwanda: Over Ludo De Witte en de traditie van Vlaamse Afrika-boeken in: Vlaams Marxistisch Tijdschrift, XXXI, 1, 1997, blz. 28-40.**
- **BLOMMAERT (Jan) en VERSCHUEREN (Jef), Taal- en groepverhoudingen. De pragmatiek van het migrantendebat in: Tijdschrift voor sociale wetenschappen, XL, 1, 1995, blz. 1-23.**
- **CASTRYCK (Geert) en VANHEE (Hein), Belgische historiografie en verbeelding over het koloniale verleden in: Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. Revue belge d'histoire contemporaine, XXXII, 3-4, 2002, blz. 1-14.**
- **GESCHIER (Sofie), Het bedwingen van Mau Mau chaos. Outcasts en geletterdheid in academische studies en Mau Mau memoires in: Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. Revue belge d'histoire contemporaine, XXXII, 3-4, 2002, blz. 537-567.**
- **DEKKER (Rudolf), Egodocumenten: Een literatuuroverzicht in: Tijdschrift voor geschiedenis, CI, 1988, blz. 161-189.**
- **ETAMBALA (Zana Aziza), Wie vermoordde Lumumba? Manu Ruys wijst op Congolees spoor in: s.n., 13.12.2000, blz. 8-9.**
- **VAN DIJK (Teun A.), Discourse and the denial of racism in: Discourse and Society, 3(1), 1992, blz; 89-118.**

4. Cursussen

- **BALTHAZAR (H.), Eigentijdse Geschiedenis, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven syllabus), 2001-2002, 156 blz.**
- **CASTRYCK (Geert), Inleiding in: Gita DENECKERE, Kolonisatie en dekoloniatie in de 19^e en 20^e eeuw, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven syllabus), 2002-2003, blz. 1-14.**
- **DENECKERE (Gita), Historische kritiek van woord en beeld in de massamedia, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven syllabus), 2002-2003, 70 blz.**
- **PINXTEN (Rik), Culturele Antropologie, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven syllabus), 2001-2002, 207 blz.**
- **WILLENS (K.), Inleiding tot taal- en tekststructuren, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven syllabus), 2003-2004, 79 blz.**

5. Audiovisuele secundaire bronnen:

- **Portret van één van de meest invloedrijke journalisten van het naoorlogse België, Video, TV2, 1991.**
- **PECK (Raoul), Lumumba. La mort du prophete, Film, Paris, 2000.**
- **Histories. Blanke koning, rood rubber, zwarte dood, Canvas, 1.4.2004 en**

8.4.2004.

6. Internet:

- **BLOMMAERT (Jan), De Afrika-berichtgeving: weeral fout!, internet, (20 april 2003). (<http://www.avrug.be/>)**
- **www.destandaard.be**
- **www.ethesis.net**
- **www.vumregie.be**

home   **lijst**   **inhoud**   **vorige**   **volgende**
scripties

